

עמ"ת 23763/02/23 - עבד אלגפור חלף נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 23763-02-23 חלף(עציר) נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 46227/2023
מספר פל"א 46227/2023

לפני כבוד השופט יואב פרידמן
העורר
עבד אלגפור חלף (עציר)

נגד
המשיבה
מדינת ישראל

החלטה

1. ערר על החלטת בית משפט השלום בקריות (כב' השופט יובל וסרקרוג) מיום 9.2.2023, שניתנה בתיק מ"ת 14275-02-23. הערר הוא על ההחלטה לשלוח לתסקיר מעצר על מנת ששירות המבחן יבחן האם יש חלופת מעצר מאלו שמציע העורר, שיכולה להשיג תכליות המעצר, חלף מעצר ממשי. זאת לאחר שבית המשפט קמא התרשם שלא ניתן לקבוע על רקע בסיס חקירת המפקחים המוצעים (שנחקרו בפניו) האם מדובר בחלופה שתסכון. דיון המשך נקבע ל 9.3.2023, תחת הנחה שיוגש עד אז התסקיר. על כך מלין המערער, לאור פרק הזמן הצפוי להגעת התסקיר. לטעמו יש לשחררו לחלופת מעצר בתנאים, כבר עתה.

2. העורר נעצר ב 29.1.2023 בעקבות חיפוש שבוצע בביתו.

3. כתב האישום הוגש כנגד העורר ב 7.2.2023 ונטענו בו העובדות הבאות:

ב 29.1.2023 ערכה המשטרה חיפוש בביתו שבכפר חילף. בחיפוש נמצא אקדח חצי אוטומטי מסוג FN כשהוא עטוף בבד לבן, טעון במחסנית תואמת המכילה 14 כדורים. כמו כן: בחיפוש נמצא שהעורר החזיק במשקפת שחורה, חמישה טלפונים, ומחסנית ריקה בקופסה עטופה בסרט המכיל 33 כדורים. זאת ועוד, העורר ניסה לשבש הליכי משפט כאשר עת הגיעו השוטרים לבצע את החיפוש ניסה להסליק את הנשק על גבי מנוע מזגן המצוי מחוץ לחלון הקומה הראשונה, ומשהבחין בקצין המשטרה מר כיליקיאן, השליך את הנשק מחוץ לחלון.

בהתאמה, כתב האישום ייחס לעורר החזקת נשק שלא כדין, החזקת חלק של נשק ותחמושת (עבירות לפי סעיף 144(א) רישא וסיפא של חוק העונשין, תשל"ז-1977), ושיבוש מהלכי משפט (עבירה לפי סעיף 244 של חוק העונשין, תשל"ז-1977).

4. יחד עם כתב האישום הוגשה הבקשה למעצר העורר עד תום ההליכים. עיינתי בתיק החקירה ואף לטעמי, כפי שציין אף קמא, מתקיימות ראיות לכאורה. לא ארחיב בסוגיה או ביחס לטענות ההגנה שמעלה העורר, שכן בדיון בפני בית משפט קמא, הסכים אף בא כוחו שמתקיימות ראיות לכאורה, ומתקיימת עילת מעצר. בחינת טענות ההגנה של העורר תיעשה בתיק העיקרי. בשים לב לעבירות המיוחסות למשיב, של החזקת נשק לא חוקי, מתקיימת חזקת המסוכנות הסטטוטורית, שעל העורר הנטל להפריכה. הדיון בבית המשפט קמא התמקד אפוא בשאלה כלום ניתן להשיג את תכלית המעצר בחלופה, שיהא בכוחה לאיין המסוכנות, ופגיעתה בחירות הנאשם חמורה פחות מאשר מעצר ממשי.

5. ב"כ העורר הצביע על כך שמדובר באדם צעיר ונורמטיבי, נעדר עבר פלילי, והצביע על עבודותיו (כשכיר, וכן כפרילנסר בגוף תקשורת) .

הדיון בבית משפט קמא

6. העורר הציע שתי חלופות מעצר: האחת במתחם המשפחתי, בבית הוריו של העורר בכפר חילף. לחלופין בחיפה, בדירה ששוכר אחיו.

7. במהלך הדיון בבית משפט קמא נחקרו המפקחים המוצעים הבאים:

א. אבי העורר, שציין שאינו עובד ורק פעמיים בשבוע לומר משפטים אחה"צ. בית העורר מרוחק מבית האב 50 מטר. הוא אישר כי לא נהג לבקר בדירתו של בנו, וכי בנו לא יסכן את אביו כמפקח, על דרך הפרת תנאי החלופה.

ב. קרובו של העורר, שאישר שלמד יחד עמו, עובד בבית המכס . הוא אישר כי הוא נשוי עם תינוקת, אך לדבריו אין בעיה שאשתו תישן לילה בלעדיו.

ג. גיסו של העורר, הנשוי לאחותו. הוא אישר כי הוא עובד בכל הארץ מ 8:00 עד 17:00, בעבודות תשתיות, ויוכל לפקח בשעות הערב ובסופי שבוע. יש לו שני ילדים קטנים ולדבריו אשתו אינה עובדת.

ד. גיס נוסף הנשוי לאחות נוספת של העורר. הוא עובד תשתיות בחברת תקשורתו שעות עבודתו הן מ 8:00 עד 18:00, בכל הארץ. אב לשתי בנות קטינות.

8. המשיבה התנגדה לחלופת המעצר, וטענה כי מדובר במסוכנות הכרוכה בעבירת ביטחון ממין החזקת נשק לא חוקי; כאשר הכלל בעבירות נשק, ככל שמתקיימות ראיות לכאורה, הנו מעצר ממשי עד תום ההליכים; וכי קצרה הדרך מהחזקה לשימוש. צוין הכלל שגיל צעיר והיעדר עבר פלילי לא מצדיקים סטיה מן הכלל של מעצר עד תום ההליכים בעבירות נשק. בנדון יוער שהעורר הוא בן 29 (לא צעיר במיוחד). המשיבה טענה כי לא נחזה שהמפקחים יוכלו להטיל מרותם ולקיים פיקוח אפקטיבי, בשים לב להיותם בעלי משפחות שיצטרכו לתמרן בין נסיעה ממקום מגוריהם בחילף לחיפה, ולתמרן בין שעות הפיקוח לשעות עבודתם. מדובר בבני משפחתו של העורר, ולראיה שהעורר לא היסס להחזיק

נשק בדירתו שבמתחם המשפחתי, בסמיכות לבית אביו. מטעם זה אין לשעות גם למקום החלופה המוצע בבית הוריו של המבקש.

9. הסניגור הפנה לכך שלאחר כל טענות המסוכנות, אין להתעלם מכך שמעת שנחתם צו החיפוש ועד שבוצע החיפוש בפועל, חלפו 10 יום, כאשר גם שהיו זה מצביע על כך שבפועל לא יוחסה לעורר מסוכנות. יוער שטיעון אחרון זה, כוחו מוגבל. גם אם חל שיהיו בפעולת החיפוש והמעצר, ענין זה בפני עצמו אינו מקהה מעוקצה של חזקת המסוכנות בעבירות נשק, ולו עבירות החזקה "בלבד" של נשק לא חוקי, להבדיל מסחר.

הסניגור הפנה גם לכך שהמחסנית הריקה לא תואמת בסוגה לסוג האקדח שנתפס. עם זאת הודה בהגנותו כי טענות אלה מקומן בתיק העיקרי. הוא הפנה לנורמטיביות של העורר ולזו של המפקחים המוצעים, וטען כי יש מקום לתן בהם אמון, וכי אין צורך בהפניית החלופות לבדיקת שירות המבחן. זאת לאור המציאות הידועה של פרק הזמן הממשי להגשת התסקירים, על ידי שירות המבחן העמוס לעיפה. הוא הפנה בנדון לבש"פ 7892-22 סולטנה נ' מדינת ישראל (וראה גם בש"פ 27/15 עלי יונס נ' מדינת ישראל).

10. לאחר שמיעת המפקחים, קמא מצא לנכון כאמור להפנות לתסקיר מעצר. הוא הזכיר בהחלטתו נתון נוסף העולה מחומר החקירה, שגם במכשיר הנייד של המשיב נתפסו תמונות של נשק, חלקן דומה לנשק שנתפס בבית. בהחלטה נזכר גם כי המפקח המרכזי הנו אבי העורר, כאשר יתר המפקחים המוצעים יוכלו לחלק מטלות הפיקוח רק החל משעות אחה"צ או הערב לאור עיסוקיהם, חלקם לא ידעו לומר במה בדיוק עוסק העורר, ואף האב אישר כי לא ביקר בדירת בנו (הסמוכה לדירתו) תקופה ארוכה. ב"כ העורר חולק על חשיבות נתון זה, אך לא עליו הוא שיקום ויפול דבר.

11. בדיון בערר חזרו הצדדים על עמדותיהם בפירוט ניכר, והפנו לפסיקה במקרים דומים, לשיטתם, ממנה ביקשו ללמוד על התוצאה הנכונה במקרה כאן. ב"כ העורר הציג גם תיעוד אודות מצב רפואי של העורר בעקבות תאונת דרכים מ 2019, אולם אין מדובר על נתונים רפואיים חריגים במיוחד.

דין

12. לא שוכנעתי כי נפלה טעות בהחלטה שתצדיק התערבות בה. לאחר שעיינתי, אני רואה צורך לסקור כל פסקי הדין השונים אליהם הפנו הצדדים, כאשר ניתן אכן למצוא דוגמאות בכל כיוון, עת מבודדים חלק מן הנתונים מן המכלול. אך המכלול הוא שקובע. כל עורר ונתוניו הספציפיים, ומידת מסוכנותו.

בחלק מן המקרים יכול ומדובר על חלופה זמן וכרסום שחל בעוצמת הראיות, או על מסוכנות גדולה יותר או פחות (כאשר לא רק חומרת העבירה לבדה היא שקובעת מסוכנות), חלופת פקוח אפקטיבית יותר או פחות בעיני בית המשפט, ועוד כהנא וכהנא. אסתפק בדוגמא אחת. ב"כ העורר הפנה בית המשפט קמא ואף בדיון בפני להחלטה מיום 9.8.2022, שניתנה בבית המשפט המחוזי בנצרת בתיק מ"ת 983-08-22. שם שוחרר אכן העורר לחלופת מעצר בלא להמתין לתסקיר, כאשר הואשם בעבירה של נשיאה והובלת נשק וניסיון לשיבוש מהלכי משפט. הנשק בו דובר היה רובה צהלי

ומחסנית לנשק. אלא ששם נסיבות ביצוע העבירות שיוחסו למשיב היו כאלה שהוא נתקל בשניים אחרים שירו קודם בנשק באויר בזמן חתונה, ואלה ביקשו ממנו להסתיר הנשק והמחסנית מפני המשטרה, והוא ניסה להסתירם ברפת סמוכה, ונעצר טרם הספיק לעשות כן. לא מדובר על תכנון מקדים או כוונה של העצור לשימוש בנשק. כזו היתה ההתייחסות אף בהחלטה ששחררה לחלופה. ואלו כאן נחשד המבקש בהחזקת אקדח ותחמושת בביתו שלו. שם, להבדיל מכאן, גרס בית המשפט כי די בהתרשמותו מן המפקחים, כדי לקבוע שניתן להשיג תכליות המעצר גם בלי להמתין לתסקיר. כל מקרה ונתוניו. הדבר ממחיש שוב שהתוצאה, ואף אומדן המסוכנות, מושפעים מן המכלול. ולא מחומרת העבירה לבדה, סוג הנשק בו מדובר, כמותו, וכיוצ"ב נתונים שלכולם יכולה להיות השפעה במקרה המתאים, אך גם לקורלציה שבין הנתונים. אין בדברי כדי לומר שחלופה לא תסכון במקרה דנן, אלא שלא נמצא פגם בהחלטה שיש לבחון העניין לאחר שיוגש תסקיר מעצר.

13. הכלל הרחב בעבירות נשק, לרבות החזקה, הנו מעצר ממשי. אכן גם בהתקיים ראיות לכאורה ועילת מעצר, אף ביחס לעבירות שמסוכנות סטטוטורית בצידן, ולרבות עבירות נשק, יש לבחון כלום ניתן להשיג תכליות המעצר באמצעים הפוגעים פחות בחירות הנאשם. זו מצוות המחוקק בסעי' 21 של חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), תשנ"ו-1996. אולם בחינה זו מחייבת לא אחת (אם כי לא לעולם) היזקקות לתסקיר מעצר על ידי שירות המבחן אשר יבחן חלופות מעצר מוצעות או מעצר באיזוק אלקטרוני. במקרה דנן, בית המשפט קמא, לאחר שהתרשם מן המפקחים שנחקרו בפניו, גרס כי לא ניתן להורות לעת הזו על שחרור הנאשם לחלופה שהוצעה, טרם שתיבדק מסוכנות העורר והתאמת החלופות, על ידי שירות המבחן. התערבות בהחלטה כזו הנה נדירה ולמצער מצריכה טעמים כבדי משקל, שלא נמצאו במקרה כאן.

אכן, כתב האישום אינו מייחס לעורר סחר בנשק אלא עבירות החזקה לא חוקית של נשק ותחמושת. אולם הכלל הרחב בעבירות נשק הוא שעצם המעורבות בעבירות נשק יש בה כדי להעיד על מסוכנות רבה לביטחון הציבור. המסוכנות הסטטוטורית שלובה בעילת המסוכנות הכללית בעבירות נשק. לכן, הכלל אכן הנו שרק במקרים חריגים ניתן יהא לקבוע חלופת מעצר במקרים אלה. עיין למשל: בש"פ 10028/03 **אלקריף נ' מדינת ישראל** פ"ד נח(2) 577, על ריכוז האסמכתאות שם. כלל זה חל גם בעבירות של החזקה "גרידא" בנשק לא חוקי. עיין: בש"פ 9359/16 **מדינת ישראל נ' עמאש** (13.12.2016). ידועה האמרה שלכל כלל יש חריג - אולם זו בדיוק הנקודה. בעבירות נשק בהן יש ראיות לכאורה, הכלל הוא מעצר ממשי עד תום ההליך, והחלופה - חריג.

14. ביחס לנורמטיביות של העורר ומפקחיו: אכן שירות המבחן הנו גורם ממליץ ולא מחליט, ואין חובה להיזקק לתסקיר. יחד עם זאת כאשר בוחנים אם יש מקום לחלופה שתאיין המסוכנות או עילת המעצר הרבלנטית ננקט מבחן דו שלבי: היתכנות עקרונית ובחינת חלופות קונקרטיות שיש בידי העצור להציע.

כפי שבואר בענין **סולטנה** שנזכר לעיל, ניתן ליתר תסקיר מעצר באחד משני מקרי קצה:

מקרה בו ברור, גם בלי תסקיר, ששום חלופה לא תסכון, ולחלופין מקרה בו ניתן להתרשם גם בלי תסקיר שיש חלופה שתסכון. כאשר איננו מצויים במקרי הקצה, ובית המשפט אינו יכול לקבוע באופן ברור אם תתאים חלופת מעצר או אם ניתן להסתפק בחלופות שהוצעו - יש להזמין תסקיר מעצר משירות המבחן. במקרה דנן אכן התרשם בית המשפט מן

החלופות המוצעות ולא גרס שניתן להגיע כעת למסקנה, בלא בחינת שירות המבחן, שיש בחלופת המעצר כדי לאיין באופן סביר המסוכנות. בנדון יוער כללית, מבלי שהדבר ייחשב כקביעת מסמרות למקרה כאן, כי העובדה שעיסוקיו של עצור בחיי היומיום נורמטיביים, וכי נטען שאף מפקחיו המוצעים נורמטיביים, עדיין אין משמעה בהכרח שיש בידם להציב לו גבולות דרושים או לעמוד בתנאי הפקוח הלא פשוטים שיכול ויתארכו. אכן ראוי במקרה דנן שהדברים ייבחנו על ידי שירות המבחן, ובית המשפט קמא יידרש לבחינת סוגית החלופה לאחר שיונח בפניו תסקיר.

אזכיר גם כי בעבירות נשק, אישור חלופה של בני משפחה כמפקחים אפשרי אמנם במקרה המתאים, אך רק באופן חריג [פס' 22 להחלטה בבשפ 4830/18 **מחפוד' דרבאס נ' מדינת ישראל** (30.7.2018)]. לא נעלם ממני כי החשד שיוחס לעורר באותה פרשה היה חמור בהרבה מענייננו. אך המחוקק לא ראה להחריג חזקת המסוכנות גם כאשר מדובר בהחזקת נשק לא חוקי, להבדיל מסחר. גם על רקע זה, ההחלטה לבחון באמצעות שירות המבחן כלום יכולים בני המשפחה להציב חלופת פיקוח ראויה, נחזית נכונה.

15. יש לזכור גם שמקום החלופה הראשון שהוצע בבית המשפט קמא הנו מתחם המגורים המשפחתי, היינו בסמיכות למקום ביצוע העבירות הנטענות (גם אם מקום החלופה הנו בבית ההורים במקום בבית העורר); ושמקום החלופה השני שהוצע כרוך בהתארגנות של המפקחים ונסיעה - כשרובם לבד מאבי המבקש אנשים עובדים ובעלי משפחות. לא מדובר בהכרח במה שיכשיל התאמת החלופה, אולם נתונים מעין אלה ונוספים נבחנו כדבר בשגרה על ידי שירות המבחן שזו מומחיותו, ובודק הן המסוכנות והן אפקטיביות הפיקוח והמפקחים בחלופה המוצעת, בזיקה לנסיבות ולנתוני העצור. משעה שהתרשמה הערכאה הדיונית שאין די בדיון בו נחקרו המפקחים, כדי לעמוד על קנקנה של החלופה והתאמתה, לא נחזה שזה המקרה המצדיק התערבות בערעור בהחלטה לשלוח לתסקיר שירות המבחן. מקל וחומר בעבירות של החזקת נשק לא חוקי. בשים לב שבעבירות הנשק המעצר הוא הכלל והחלופה חריג - ודאי שאין מה להלין על הזמנת תסקיר מעצר שיבדוק החלופות שיש בידי העורר להציע.

16. אכן כשניתן לייתר תסקיר טמונה בכך ברכה במציאות הידועה של עומס ניכר בו שרוי שירות המבחן. הן בפן "קיצור התור" במקרים אחרים, והן , בחלק מן המקרים שנמצאו מתאימים, בקיצור תקופת המעצר הממשי. אלא שבחינת הנתונים לגופם מעלה שבהחלטה לשלוח ענייננו של העורר לבדיקת שירות המבחן בתסקיר מעצר, לא נפלה טעות או חוסר סבירות המצדיקה התערבות. אף כשיושב נאשם במעצר ממשי, וההמתנה לתסקיר מעצר נמשכת, לא בכל מקרה ניתן ליתרה. זאת חרף העובדה שמעצר אינו מקדמה לעונש, ועומדת לעורר חזקת החפות. למעשה, זו היתה התוצאה אף בפרשת **סולטנה** שנזכרה לעיל, עליה נסמך העורר. בשים לב שבעבירת נשק עסקין, יכול היה קמא אף שלא להידרש לשמיעת חלופות פיקוח, ולשלוח הנושא כבר מתחילה לשירות המבחן, שיתן תסקיר מעצר ויבחן התאמת החלופות שיש בידי העורר להציע. לאחר שמיעת המפקחים נמצא שראוי להיזקק לתסקיר, ולא נמצאה לי טעות בהחלטה. אף איני סבור כי יש להחזיר הנושא לבית המשפט קמא, כבקשת העורר בערר, לשמיעת מפקחים חלופיים או נוספים שיש בכוחו להציע. ראוי שחלופות הפיקוח השונות תוצגנה בפני שירות המבחן, שיבחן אותן וייתן המלצותיו, וקמא ייתן דעתו לשאלת החלופה לאחר הגשת התסקיר. דיון המשך בבית משפט קמא נקבע כאמור ליום 9.3.2023, בתקוה שעד אז יוגש התסקיר.

17. הדברים עולים יפה גם עם הכלל הממלט בהתערבות ב"ערר ביניים". ראה למשל ההחלטה בבשפ 460/19

דניאל דינקו נ' מדינת ישראל (20.1.2019) . סוכמו הדברים כך בבש"פ 6661/18 כהן נ' מדינת ישראל -

" זאת ועוד, הבקשה דנן מכוונת כנגד 'ערר ביניים'. עסקינן במצב שבו נקבע כי מתקיימים התנאים למעצר עד תום ההליכים, אך בד בבד הוחלט להורות על עריכת תסקיר מאת שירות המבחן על מנת לבחון אפשרות לחלופת מעצר שפגיעתה בחירותו של המבקש פחותה. ואילו המבקש סבור, כפי שקבע בית משפט השלום, כי יש לשחררו לחלופת מעצר אף ללא שהוגש תסקיר מבחן בעניינו, וכל זאת כאמור בטרם הסתיים ההליך בבקשה למעצר עד תום ההליכים.

.. ככלל, גישת בית משפט זה לעניין "ערר ביניים" היא לאפשר לערכאה הדיונית לסיים את מלאכתה. עם זאת, בית משפט זה יידרש לדון במקרים שבהם מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות את התערבותו; ובהן כאשר נפלה טעות ברורה בהחלטה הנוגעת לקיומה של עילת מעצר או לקיומן של ראיות לכאורה, או כאשר מתעורר חשש ממשי כי מעצרו של העורר אינו חוקי מסיבה אחרת (ראו בש"פ 5860/18 **מיכאל קרימסקי נ' מדינת ישראל** (19.8.2018); בש"פ 5145/18 **פייסמן נ' מדינת ישראל** (9.7.2018); בש"פ 6468/16 **פלוני נ' מדינת ישראל** (23.8.2016)). בהקשר זה נקבע כי 'המצב הראוי והרצוי הוא שהדיון בערר על כלל הקביעות הנוגעות למעצר עד תום ההליכים, ידחה עד אשר יסתיים הדיון במכלול כולו, ובתוך כך, באפשרות שחרור הנאשם לחלופת מעצר' (בש"פ 371/15 **בלעום נ' מדינת ישראל**, פסקה 6 (19.1.2015)).

יצוין כי אין באמור כדי למנוע מנאשם את הזכות להגיש ערר על החלטת ביניים כאמור, בהינתן המקרה המתאים. אולם זכות לערור ושיקול דעת ערכאת הערעור אם לדון בערעור לחוד.

אין על בית המשפט שלערעור חובה להידרש לכל ערר, ורשאי בית המשפט להפעיל שיקול דעת תוך התחשבות בשיקולים מעשיים של יעילות הדיון וחיסכון במשאבי שיפוט (השופט י' עמית ב-בש"פ 478/12 **אל אעסם נ' מדינת ישראל** (23.1.2012)).

כמובן שדברים אלה מקבלים משנה תוקף (כפי שהיה הדבר באותה החלטה) כאשר מדובר על דיון בגלגול שלישי בענייני מעצר. אולם כוחם העקרוני יפה אף לכאן, והם לא הוגבלו לדיון בגלגול שלישי.

18. ואכן בהתאמה, למרות שראיתי לבחון הדברים לגופם, יש לומר כי ניתן היה אף למחוק הערר, באין נתונים חריגים, כערר על החלטת ביניים בהליך מעצר. ועיין: בש"פ 947/23 **עבדאללה עיסא נ' מדינת ישראל** (14.2.2023); בש"פ 944/23 **רפאל דהן נ' מדינת ישראל** (14.2.2023) . אין בעומס על שירות המבחן כדי לגרוע מן הצורך בתסקיר, מקום שנדרש הוא, כמו בענייננו, אף משעה שהנאשם שוהה במעצר ביניים עד להחלטה. המלאכה טרם הסתיימה, וקמא צפוי לתן החלטתו לאחר שיונח בפניו התסקיר, על בסיס נתונים מלאים ושלמים יותר.

הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ג שבט תשפ"ג, 14 פברואר 2023, בהעדר

עמוד 6

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

הצדדים.